

על השלום הרב מואיז נבון

במדבר פרק כה - (י) וידבר יקוק אל משה לאמר: (יא) **פינחס בן אלעזר** בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי: (יב) **לכן אמר** הנני נתן לו את בריתי שלום: (יג) והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלהיו וכפר על בני ישראל:

במדבר פרק כה - (א) וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל בנות מואב: (ב) ותקראן לעם לזבחי אלהיהן ויאכל העם וישתחוו לאלהיהן: (ג) ויצמד ישראל לבעל פעור ויחר אף יקוק בישראל: (ד) ויאמר יקוק אל משה קח את כל ראשי העם והוקע אותם ליקוק נגד השמש וישב חרון אף יקוק מישראל: (ה) ויאמר משה אל שפטי ישראל הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור: (ו) והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה ולעיני כל עדת בני ישראל והמה בכים פתח אהל מועד: (ז) וירא **פינחס בן אלעזר** בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמוח בידו: (ח) ויבא אחר איש ישראל אל הקבה וידקר את שניהם את איש ישראל ואת האשה אל קבתה ותעצר המגפה מעל בני ישראל: (ט) ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף: פ

במדבר פרק לא - (א) וידבר יקוק אל משה לאמר: (ב) נקם נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמי: (ג) וידבר משה אל העם לאמר החלצו מאתכם אנשים לצבא ויהיו על מדון לתת נקמת יקוק במדון: (ד) אלף למטה אלף למטה לכל מטות ישראל תשלחו לצבא: (ה) וימסרו מאלפי ישראל אלף למטה שנים עשר אלף חלוצי צבא: (ו) וישלח אתם משה אלף למטה לצבא אתם ואת **פינחס בן אלעזר** הכהן לצבא וכלי הקדש וחצצרות התרועה בידו: (ז) ויצבאו על מדון כאשר צוה יקוק את משה ויהרגו כל זכר:

בחיי במדבר פרשת מטות פרק לא פסוק ו

(ו) אותם ואת פנחס. ... אמר הקדוש ברוך הוא: מי שהתחיל במצוה גומרה, הוא השיב את חמתי והכה את המדינית, הוא יגמור המצוה.

David Hazony, Plowshares Into Swords, Azure, 1998

The modern peace idea rests on two closely-related principles, ... [1] *the rejection of the use of force* in the maintenance of personal or national interests. This idea formed a central pillar of twentieth-century peace ideologies, causing leading pacifist thinkers such as Albert Einstein, Bertrand Russell and Thomas Mann to call for the dismantling of standing armies entirely: In 1930, the three signed a declaration stating, "Peoples of the world: Unite and testify your desire for peace by demanding universal disarmament!" In a slightly modified form, the repudiation of force was permanently enshrined in the world's political lexicon with the 1945 UN Charter, which obligated all member nations to "refrain in their international relations from the threat or use of force" against other states. ... [2] The other idea is that *compromise is the only proper means of resolving conflicts*—as epitomized by Woodrow Wilson's famous wish that World War I end in "peace without victory," that is, without the imposition of a victor's terms upon the defeated. It is this notion which underlies the quest for negotiated settlements in almost all conflicts today: That the key to peace is the achievement of mutual agreement, which can only occur when each party sacrifices something they previously believed to be essential. To the contemporary mindset, the true "peacemaker" is the person who is willing to put aside his own ideas of history, justice and morality—in whose name wars are inevitably fought—in the interest of goodwill and nonviolence.

~ שלום במקרא ~

בראשית פרק טו - (טו) ואתה תבוא אל אבתיך בשלום תקבר בשיבה טובה:
רש"י: ולא תראה כל אלה [העבדות וענוי {במצרים} - שפי"ח]:
אבן עזרא: שתהיה בכבוד ולא כמו זרעך:
מדרש אגדה: בישרו שעשה תרח אביו תשובה:

בראשית כט - (ה) ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו: (ו) ויאמר להם השלום לו ...

בראשית פרק ל - (יד) ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשבני דבר ...

שמואל ב פרק יח - (לב) ויאמר המלך אל הפושי השלום לנער לאבשלום ...

אסתר פרק ב - (יא) ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים לדעת את שלום אסתר ...

שמואל ב פרק יא - (ז) ויבא אוריה אליו וישאל דוד לשלום יואב ולשלום העם ולשלום המלחמה:

תהלים פרק מא - (י) גם איש שלומי אשר בטחתי בו אוכל לחמי הגדיל עלי עקב:

תהלים פרק קמז, יב-טו - (יב) שבחי ירושלים את יקוק הללי אלהיך ציון: (יג) **כי חזק בריחי שְׁעָרֶיךָ בַרְדָּ בְּנִיךָ בְּקִרְבֶּךָ: (יד) הַשֵּׁם גְּבוּלֶךָ שְׁלוֹם חֲלָב חֲטִיִּים וְשִׁבְעִיעָד:**

תהלים פרק כט, יא - (יא) יקוק עז לעמו יתן יקוק יברך את עמו בשלום:

דברים פרק כ- (י) כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום: (יא) והיה אם שלום תענך ופתחה לך והיה **כל העם הנמצא בה יהיו לך למס ועבדוך:** (יב) ואם לא תשלים עמך ועשתה עמך מלחמה וצרת עליה: (יג) ונתנה יקוק אלהיך בידך והפית את כל זכורה לפי חרב:

מלכים א פרק ה, א-ז

(א) ושלמה היה מושל בכל הממלכות מן הנהר [פרת] ארץ פלשתים ועד גבול מצרים מגשים מנחה ועבדים את שלמה כל מי חיו: ... **ושלום היה לו מפל עבריו מסביב:** (ה) **וישב יהודה וישראל לבטח איש תחת גפנו ותחת תאנתו** מדן ועד באר שבע כל מי שלמה: ס (ו) **ויהי לשלמה ארבעים אלף ארות סוסים למרכבו ושנים עשר אלף פרשים:**

D. Hazony: "Every man beneath his vine and fig tree." While the phrase is now often used to depict a state of mutual tolerance and avoidance of conflict, the biblical intention is altogether different: Only in a civilization where external threats have been tamed—through the successful use of force, if necessary—can an individual attend properly to his economic, intellectual and spiritual growth, thereby allowing the creative development of the society as a whole [i.e., live in shalom].

מלכים א פרק ה- (יז) אתה נדעת את דוד אבי כי לא יכל לבנות בית לשם יקוק אלהיו מפני

המלחמה אשר סבבהו עד תת יקוק אתם תחת פפות רגלי: (יח) **ועתה הניח יקוק אלהי לי מסביב** אין שטן ואין פגע רע: (יט) והנני אמר לבנות בית לשם יקוק אלהי באשר דבר יקוק אל דוד אבי לאמר בנד אשר אתן תחתיך על כסאך הוא יבנה הבית לשמי:

רמב"ם הלכות מלכים פרק א הלכה א - [מצטט תלמוד בבלי סנהדרין]:

שלש מצות נצטוו ישראל בשעת כניסתן לארץ, **למנות להם מלך שנאמר "שום תשים עליך מלך"**, **ולהכרית זרעו של עמלק שנאמר "ותמחה את זכר עמלק"**, **ולבנות בית הבחירה שנאמר "לשכנו ודרשו ובאת שמה"**.

יואל פרק ד - (ט) קראו זאת בגוים קדשו מלחמה העירו הגבורים יגשו יעלו כל אנשי המלחמה: (י) **תנו אתיכם לחרבות ומזמרותיכם לרמחים** החלש יאמר גבור אני: (יא) עושו ובאו כל הגוים מסביב ... (יז) המונים המונים בעמק החרוץ כי קרוב יום יקוק בעמק החרוץ: ... (טז) **ויבוקו מציון ישאג ומירושלים ותן קולו ורעשו שמים וארץ ויקוק מחסה לעמו ומעוז לבני ישראל:** (יז) **וידעתם כי אני יקוק אלהיכם שכן בציון הר קדשי והיתה ירושלים קדש וזרים לא יעברו בה עוד:** ס

ישעיהו פרק א- (כד) לכן נאם האדון יקוק צבאות אביר ישראל הוי **אנחם מצרי ואנקמה מאויבי:** ... (כו) **ואשיבה שפטיך בבראשנה ויעציף כבתחלה אחרי כן יקרא לך עיר הצדק קריה נאמנה:** (כז) ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה: (כח) **ושבר פשעים וחסאים יחדו ועובי יקוק יכלו:** ... **ישעיהו פרק ב-** ... (ב) והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית יקוק בראש ההרים ונשא מגבעות ונהרו אליו כל הגוים: (ג) והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר יקוק אל בית אלהי יעקב וירנו מדרכיו ונלכה בארחותיו כי מציון תצא תורה ודבר יקוק מירושלים: (ד) **ושפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות** לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה: פ

ישעיהו פרק י - ... (ו) **וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירבו ועגל וכפיר ומריא יחדו ונער קטן נהג עם:** (ז) ופרה ודב תרעינה יחדו ירצו ולדיהן וארזיה כפקר יאכל תבן: (ח) **ושעשע יונק על חר פתן ועל מאורת צפועני גמול ידו הדה:** (ט) **לא ירעו ולא ינחיתו בכל הר קדשי כי מלאה הארץ דעה את יקוק כמים לים מכסים:** פ ... **אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצר את אפרים:** (יז) **ועפו בכתף פלשתים ימה יחדו יבאו את בני קדם אדום ומואב משלוח ידם ובני עמון משמעתם:** (טו) **והחרים יקוק את לשון ים מצרים:** ...

רש"י הירש במדבר פרשת פינחס פרק כה פסוק יב

... "שלום" הוא נכס יקר ואדם חייב להקריב לו את הכל, את כל זכויותיו ואת כל נכסיו; אך לעולם אל יקריב לו את זכויותיהם של אחרים ולעולם אל יקריב לו את זכויות הטוב והאמת האלוהית. שלום אמת בין הבריות תלוי בשלום כולם עם ה'. מי שמעז להיאבק עם אויבי הטוב והאמת האלוהית, הרי בעצם מאבקו זה הוא מלוחמי ברית השלום בארץ. **מי שכובש את פניו בקרקע למען השלום המדומה עם הבריות ומניח להם לעורר מדנים עם ה', הרי בעצם אהבת השלום שלו הוא נעשה חבר לאויבי ברית השלום בארץ. לא אדישות ההמונים, אף לא דמעת הכאב שניגרה בחוסר מעש בפתח המשכן, אלא מעשהו האמץ של פינחס הוא שהציל את העם והשיב לו את השלום עם ה' ותורתו, ועל ידי כך החזיר על כנו את היסוד לשלום אמת.** ...